

Otavans Opistos utvärderingsmodell: personalens roll vid utvärderingen

Riitta Kesonen och Marja-Liisa Kotilainen

Rötterna

Otavans Opisto koordinerar det av Utbildningsstyrelsen finansierade projektet för folkhögskolornas självutvärdering 1994 - 1996. I det sammanhanget utvecklades folkhögskolornas självutvärderingsarbete med gemensamma krafter av 17 folkhögskolor. I samband med arbetet tog man fram modeller för en utvärdering av folkhögskolorna och adb-baserade verktyg, vilka senare har förädlats till nätbaserade Internet-tillämpningar. I dag har vi till vårt förfogande ett utvärderingsprogram med namnet Arvix.

Jordmänen

År 1998 började man fästa uppmärksamhet på att systematiskt insamla utvärderingsinformation och distribuera den erhållna informationen. Man ville hålla arbetet skilt från undervisningen och avsåg att få en extra rikedom i utvärderingsprocessen genom att ta med en utomstående aspekt. Då började en kanslist och städare som informationssamlare och -distributörer. För närvarande utförs arbetet som kontorstjänst: Kansliets "flickor" har hand om den årliga rytmen i utvärderingen och hur den förläggs inom verksamheten. Utvärderingsområdena grundar sig på den gruppering som beskrivs i den s.k. gröna boken (Utbildningsstyrelsen 1993).

Näringen

Utvärderingen görs såväl med eleverna som med personalen. Föremål för elevernas utvärdering är inlärnings- och serviceprocesserna. Information insamlas från varje grundkurs på hösten och våren. Ett undantag från detta utgör nätgymnasisterna, som utför utvärderingen en gång per år. Personalen utvärderar gemenskaps-, verksamhets- och ekonomiprocesserna. Strävan är att utföra personalens utvärdering en gång årligen. Till vardera utvärderingen hör frågeblanketter och en fri berättelse. Den erhållna informationen sammanställs till helheter, vilka överläts till förfogande för teamets/linjens föreståndare som ett hjälpverktyg för planeringen av verksamheten. I

dag har resultaten från fyra år överförts till Excel, där man gjort upp stapeldiagram för jämförelsen.

Före utvärderingshändelsens början skapar programmeraren/kodaren underlag med bakgrundsinformation och frågor i utvärderingsprogrammet. Frågorna kan efter behov utformas för olika grupper. I det följande utvärderingsprocesserna för de olika målgrupperna i ett nötskal.

- Grundkursernas elever

Managerna ger eleverna e-postadresserna, bildar användargrupperna och fogar användarna till användargrupperna. Den egentliga utvärderingshändelsen tar ungefär en lektion och klassen är ett adb-klassrum.

- Nätgymnasiets elever

Nätklassens elever är som en grupp i ett program med namnet Ryhmix, via vilket de tillsänds instruktioner och information om utvärderingen. Svarstiden de tilldelas är 2 veckor. Utvärderingen utförs en gång per år.

- Personal

Utvärderingsanvisningarna för personalen sänds per e-post och svarstiden är cirka 1 vecka. Även för de anställda utförs utvärderingen en gång per år.

- Adb-kurserna

Adb-teamet sköter självt kortkursutvärderingarna nätbaserat.

- Andra kortkurser

Kurssekreteraren sköter utvärderingsförfrågan pappersbaserat. Frågorna skiljer sig från de andra gruppernas.

- Kompletterande yrkesutbildning

Elevutvärderingen för den av länsstyrelsen finansierade kompletterade yrkesutbildningen utförs alltså i enlighet med länsstyrelsens utvärderingspraxis.

Utvärderingsteamet, bestående av 7 personer, utför hela tiden utvecklingsarbete och utvärderar också inom sig hur utvärderingen fungerar och dess resultat. Det har upplevts som god praxis att arbetet utförs av någon annan än

undervisningspersonalen. De studerande har en helt annan inställning till saken då det är några andra än lärarna som är frågeställare. Och lärarna är ju nöjda då de får behandla ett någotsånär färdigt material. En ny form för att bearbeta informationen håller på att planeras i skolans utvärderingsmedja, där de erhållna uppgifterna lämnas till linjeföreståndaren och lärarna. De studerar i grupp det erhållna materialet och noterar sina egna uppfattningar och kommentarer, och till slut behandlas informationen ännu vid skolans gemensamma diskussion. Målet är att linjeföreståndaren tillsammans med eleverna skall gå igenom resultaten och dryfta de frågor som aktualiserats.